

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 17. aprila 1934.

Štev. 44.

Varčevalni ukrepi vlade

Listi sporočajo, da bo po podatkih finančnega ministrstva znašal finančni efekt varčevalnih ukrepov vlade okoli 150 milijonov dinarjev. Listi dostavljajo nadalje, da bo mogoče s to vsoto v soglasju s sklepom vlade, da se prihranjeni denar stavi predvsem na razpolago prosvetnemu ministru, mogoče nastaviti 500 učiteljev in večje število kvalificiranih intelektualcev, ki že dalj časa čakajo, da zasedejo izpraznjena mesta.

Tako poročajo listi iz Beograda in nam so ta poročila prava uganka. Kajti za namestitev 500 učiteljev in tudi enako velikega števila intelektualcev ni treba nobenih 150 milijonov, temveč zadoštuje že ena desetina te vsote, kajti 1000krat 15 tisoč, kolikor bi največ znašala mesečna plača novo nastavljenih učiteljev, da samo 15 milijonov in ne 150 milijonov. Morali bi torej misliti, da je v poročilih listov o finančnem efektu varčevalnih ukrepov vlade tiskovna pomota, če ne bi že priprosto račun pokazal, da tu ne more biti govora o tiskovni napaki. Kajti plače senatorjev in poslancev, ki jih je le nekaj manj od 400, bodo znižane za mesečnih 1500 Din. To se pravi, da bi se moglo že s tem prihrankom nastaviti skoraj vseh 500 učiteljev. A kje so še prihranki pri draginskih dokladah poročenih žen in upokojenčev! Moremo zato smatrati poročila listov za točna in da bo znašal finančni efekt v resnici 150 milijonov.

S to vsoto pa je mogoče na novo nastaviti ne 1000 ljudi, temveč 10.000. Nešteto krat pa se je že poudarjalo, da pri nas nimamo uradništva premalo, temveč po nekaterih uradih prav gotovo preveč in da bi z boljšo organizacijo upravne službe mogli shajati z dokaj nižjim številom uradništva. Zato ne gre, da bi še povečavali že itak visoko število drž. nameščencev. Prazna učiteljska mesta, katerih je okoli 1000, naj se zasedejo, ves drugi privarčevani denar pa naj se uporabi za dvig gospodarske sile države, ker v sedanjih težkih časih pač ne gre, da bi povišali že itak visoko število drž. uslužbencev še za 10.000.

Glavno je, da privarčevani denar kroži še naprej med ljudmi, da se teh 150 milijonov ne potegne iz gospodarstva. In to se doseže z javnimi deli, ki pa morajo biti seveda produktivna, še znatno bolje ko pa z nastavitvijo uradništva, ki dostikrat vrši čisto neproduktivne posle. Naš predlog je zato, da se porabi 15 milijonov za izpolnitev nezasedenih učiteljskih mest, ves ostanek 135 milijonov pa za produktivna javna dela. Ali naj se odstopi vsaki banovini desetina te vsote, da jo ona uporabi za javna dela na svojem področju, kar bi bilo vsekakor najbolje, ali pa naj se porabi ta denar za izpolnitev našega železniškega omrežja. Je to tako velika vsota, da bi se mogla z njo pričeti gradnja železniške zveze Slovenije z morjem, kar je vsekakor država dolžna storiti, ker je v to po zakonu obvezana. Seveda pa se ne bi smela oddati gradnja te proge družbi Battignolles, ker bi v tem primeru bila gradnja predraga, poleg tega pa bi imeli od gradnje tuje večji dobiček ko pa domača podjetja. Vseh teh 135 milijonov naj se uporabi za produktivna javna dela in s tem bo gradbena delavnost tako oživljena, da bo našlo pri produktivnem delu še več ljudi zaposlenja, kakor pa če bi se povečalo število drž. nameščencev za 10.000. Pri tem pa bi se dvignila še gospodarska sila dežele.

Zato ponavljamo: Privarčevani denar naj se v glavnem porabi za produktivna javna dela, za oživljenje gradbene delavnosti, za dvig gospodarskega življenja, ne pa za povečanje kadra drž. nameščencev. Le na ta način bodo imeli varčevalni ukrepi vlade popoln uspeh, kar mora biti naš

Nevarni predlogi

Vedno težje posledice dolgotrajne gospodarske krize so povzročile, da je zanimanje za gospodarska vprašanja silno naraslo. Vse ugiba in premišljuje, kako odpraviti stisko in kako spraviti ljudi do kruha in kot plod tega premišljevanja se pojavljajo v listih razni predlogi in navedi. Kakor je gotovo, da so vsi ti predlogi porojeni res iz najboljših namenov, vendar pa so nekateri tako malo preudarni, da res ne zaslužio objave v listih. Tako n. pr. se posebno pogosto predlaga, da treba zapleniti ves v tujini naložen denar naših kapitalistov. Kako pa naj bi se to zgodilo, kako bi bilo mogoče vzeti tem dezertirjem z naše denarne fronte, je seveda vprašanje, ki ga ne more rešiti nihče. Z neizvedljivimi predlogi ni nikomur pomagano in zato je vseeno, če se takšni predlogi niti ne objavljajo.

Toda ti neizvedljivi predlogi vsaj niso nevarni, objavljajo pa se tudi predlogi, ki morejo povzročiti tako dalekosežne posledice, da bo še strah samih predlagateljev. Takšen je n. pr. predlog, da treba žigosati ves denar, da si treba zapomniti vse one, pri katerih je mnogo denarja, in da se morajo ti potem v kratkem roku izkazati, kam so dali denar itd. Manjka samo še, da se kratkoma predlaga oddaja premoženja in nesreča je perfektna. Pri tem pa niti ne omenjamo, kakšno vznemirjenost bi takšni ukrepi morali roditi na našem denarnem

trgu, ki je že itak v obupnem položaju. Pa še drugi malo prevdarjeni predlogi se predlagajo in njih predlagatelji so na nje celo ponosni, ker se pač ti predlogi lepo slišijo. Tako dekretira eden, da treba vse delniške družbe prisiliti, da podpišejo notranje posojilo, ki mora seveda biti brezobrestno, drugi predlaga črtanje vseh podpor društvom, tretji hoče obdačiti vse stroje, četrti bi kar čez noč izenačil plače vseh ljudi, itd. Nihče teh predlagateljev pa ne premisli zadnjih posledic teh svojih predlogov, vsak misli, da zadoštuje, če se opaja ob radikalnosti svojih predlogov. Dokler se takšni predlogi slišijo le v gostilniških omizjih, ni stvar še nevarna, nevarna pa postaja, ko se takšni nepremišljeni predlogi podajajo v javnost, ko morejo povzročiti posledice, ki si jih ne žele niti predlagatelji teh predlogov. Zgodilo se jim bo to, kakor onemu Goethejevemu učencu, ki je znal sicer priklicati duhove, ni se pa jih znal otresti.

Razveseljeno je, da vsa javnost misli na to, kako bi prišli iz sedanje stiske in kako bi našli vsi ljudje zaslužek. Toda preveč je zahtevano, da bi vsak predlog iz javnosti zadel tudi v črno in zato treba tudi te predloge presojati kritično in objavljati le takšne, ki imajo svojo utemeljenost, ne pa da se z nevarnimi predlogi še poveča sedanja zmešnjava in ustvarijo še nove težkoče.

Načrt uredbe o strokovno-nadaljevalnih šolah

Trgovinsko ministrstvo je izdelalo načrt uredbe o obrtno in trgovsko nadaljevalnih šolah ter ga poslalo interesentom v izjavo. Enotna uredba o strokovnem nadaljevalnem šolstvu je bila že davno potrebna, ker se je pri nas strokovno šolstvo mnogo preveč zanemarjalo. Zlasti pa je potrebna izpolnitev strokovnega šolstva v današnjih časih, ko zahteva industrializacija dežele čim več strokovno dobro pokovanega naraščaja. Pa tudi v trgovini je potreba po višji naobrazbi naraščaja vedno bolj očitna, ker postaja tudi trgovina vedno težja in zahteva tem večje znanje. Zato je prvo, kar je gospodarska javnost zahtevala od nove uredbe, da se z njo dvigne strokovni pouk na višjo stopnjo in da se z novo uredbo omogoči razmah strokovnemu šolstvu.

V tem pogledu pa pomeni novi načrt uredbe veliko razočaranje in zlasti za Dravsko banovino, v kateri je bilo strokovno nadaljevalno šolstvo na mnogo višji stopnji ko v drugih banovinah.

Že zamisel organizacije strokovnih šol, kakor je podana v splošnih navodilih, ne more zadovoljiti gospodarske javnosti. V teh navodilih se kratkoma nalagajo občinam vsi izdatki za strokovne šole, pri tem pa nimajo občine niti najmanjše pravice na vodstvo in organizacijo teh šol. Puščamo na strani vprašanje, kako bodo občine sprejele to določbo, ker ni naša stvar, da branimo njih pravice, vendar moramo poudariti zle posledice, ki morajo iz takih določil nastati za strokovno šolstvo. Več ko znano je, da so že sedaj vse občine v najtežjih finančnih težavah in da novih bremen nikakor ne bi mogle zmagovati. Če bodo torej morale strokovno nadaljevalne šole biti odvisne le od občinskih blagajne, potem je jasno, da bodo zelo slabo odrezale. In ker občine ne bodo imele na vodstvo teh šol nobene ingerence, se bodo za njih razvoj še manj skrbeli ko doslej in jih občutile le kot vrinjeno breme, za katero je treba čim manj izdati.

cilj, ker nas stiska sili v to. Moramo že enkrat gledati na to, da prihranjeni denar dobro uporabimo in to se more zgoditi le s produktivnimi javnimi deli.

podražitev šolstva brez vsake praktične vrednosti. Pomeni pa tudi nezaslužen nastop proti osnovno-šolskemu učiteljstvu, ki je dosedaj vodilo vse strokovno nadaljevalno šolstvo z odlično vestnostjo in tudi temu primernim uspehom. 95% vsega strokovno nadaljevalnega šolstva bi brez tega učiteljstva prenehalo. Po tem sijajno dokumentiranem uspehu je pač nastop proti ljudsko-šolskemu ter meščanskemu učiteljstvu ne samo neumesten, temveč tudi krivičen.

Popolnoma nesprejemljiva je za naše trgovsko nadaljevalno šolstvo določba, da se morejo vpisati v prvi razred teh šol že učenci z le 4 ljudsko-šolskimi razredi. To pomeni nazadovanje, ki ga moramo odločno odkloniti, ker bi s tako majhno predizobrazbo takoj padel nivo trgovsko-nadaljevalnih šol. Najmanj to, kar je v Ljubljani že izvedeno, da se namreč zahtevajo za sprejem v prvi razred trg. nad. šole dovršeni 3. razredi meščanske šole, mora ostati tudi v bodoče.

Nova uredba mora omogočiti večji napredek strokovno nadaljevalnega šolstva, ne pa prilagoditev višje razvitega na manj razvito šolstvo. Tej nalogi novi načrt uredbe ne ustreza in zato ga moramo tudi odkloniti. Stvar gospodarskih organizacij je, da poskrbe, da se predloženi načrt uredbe spremeni, da bo z njim v resnici omogočen boljši razvoj našega strokovno nadaljevalnega šolstva.

BOLGARSKA POGAJANJA ZA UREDITEV ZUNANJIH DOLGOV

Ministrski predsednik Mušanov je v spremstvu finančnega ministra Štefanova in ravnatelja državnih dolgov Stojanova odpotoval v Pariz in London, da uredi vprašanje bolgarskih zunanjih dolgov. Štefanov in Stojanov pa odpotujeta v ta namen tudi v Zenevo in Berlin. Vsi zunanji dolgovi Bolgarske znašajo 1.621 milijonov zlatih frankov ali skoraj 36 milijard papirnatih levov. Zadnjič je bilo urejeno vprašanje bolgarskih dolgov z dogovorom iz leta 1932., ta dogovor pa poteče dne 15. t. m. Po tem dogovoru so bile dovoljene Bolgarski nižje obresti, dočim na znižanje dolžnega kapitala tuji upniki niso pristali. Sedaj pa hoče Bolgarska doseči tudi znižanje kapitala. Bolgarska je dosedaj transferirala tujih plačil samo 25 odstotkov, dočim je bilo 75% pridržanih pri bolgarski Narodni banki na račun tujih upnikov. Svoje zunanje dolgove hoče Bolgarska poravnati v prvi vrsti z dobavo tobaka. Sedaj pa je Nemčija, ki je glavna nabaviteljica tobaka, prepovedala vsem svojim tobačnim tvornicam vsako nabavo bolgarskega tobaka, kar je silno vznemirilo vse bolgarske sadilce tobaka. Pa tudi ureditev bolgarskih tujih dolgov je s tem otežkočena.

4 MILIJARDE MARK ZA JAVNA DELA

Z velikansko gradbeno akcijo hoče Hitler reducirati brezposelnost na minimum. Po načrtih nemške vlade naj bi se že letos pričela velikanska javna dela, ki so proračunana na 4 milijarde mark (okoli 70 milijard dinarjev). Kje bo Nemčija dobila denar za ta dela, se še ne ve. Državna banka je brez denarja in njena devizna zaloga se je znova zmanjšala. Vlada hoče za ta dela potrební denar najeti v tujini, predvsem v Ameriki. Ni pa še dosti verjetno, da se ji to posreči, ker se je Nemčija izkazala kot slab plačnik, ki niti obresti ne plačuje v redu.

AVSTRIJSKI TUJSKI PROMET

Po uradnih podatkih je bilo v vseh avstrijskih občinah od 1. novembra 1932. do 31. oktobra 1933. 2.964.000 tujcev s 17.410 tisoč prenočninami. Od prenočnin je odpadlo na tuje državljane 37,4 odstotkov napram 44,3% pred enim letom. Najbolj je nazadoval tujski promet iz Nemčije in so padle prenočnine nemških turistov od 3,9 na 1,5 milijonov. Dotok tujcev iz Češko-slovaške je bil skoraj enak onemu iz Nemčije. Naraslo pa je število tujcev iz Francije, Anglije in Nizozemske.

Taksiranje računov

Zbornica za TOI v Ljubljani se je v zadnji taksiranja računov obrnila z raznimi vprašanji na finančno ministrstvo za pojasnilo. Finančno ministrstvo (davčni oddelek) je z razpisom z dne 11. aprila 1934, št. 29104 na ta vprašanja odgovorilo takole:

Predno odgovori na samo vprašanje, smatra davčni oddelek za potrebno, da poudari, da cilj zakonskih predpisov o pobiranju računovske takse, odnosno namera zakonodajalca pri uveljavljanju teh predpisov ni šla niti za tem, da se ena in ista terjatev in dobava kakorkoli obremenjuje z dvojnimi plačili takse, niti za tem, da se pobira taksa od listin, katere s temi terjatvami in dobavami nimajo neposredne zveze in jih tudi ne ustanovljajo. Tudi se ni nameraval ovirati razvoj poslovanja in oteževati, temveč se je edino nameralo, da se računska taksa v vsakem primeru plača in njeno plačilo zagotovi. Tako pojmovaje ta predpis je davčni oddelek odločen, da na najliberalnejši način odgovori na stavljena vprašanja tako, da z rešenjem ne bodo v formalnem oziru nastale nikake posebne težave za poslovanje, da pa bodo državni interesi zaščiteni in zagotovljeni. V tem cilju in v mejah državnih interesov bo davčni oddelek rad ustregel konkretnim predlogom, ki bi bili za trgovino, obrt in industrijo primerni in bi bili hkratu v skladu z interesi države. Stojek na tem načelu je davčni oddelek na posamezna vprašanja in predloge odločil nastopno:

1. V primerih, v katerih bi bilo v nekaterih podjetjih zbog notranje ureditve potrebno, da se računi in slične listine o terjatvah in dobavah izdajajo v več izvodih, je predvideno v 5. napomeni k tar. post. 34 taksne tarife in v točki 6 čl. 56 taksnega in pristojbinskega pravilnika, da morejo bloke teh listin s potrebnim številom kopij podjetja sama naročiti in nabavljati, vendar morajo pred porabo dati vsak blok taksirati pri davčni upravi. Ob naročanju in nabavljanju je vsakomur na prosto dano, da sam določi velikost, obliko in besedilo teksta in da tudi sam določi kraj, na katerega se nalepi taksa. Edino potrebno je, da ima vsak prodajalec v prodajalni vsaj dva taka bloka in to enega s takso 50 par in drugega s takso 1 Din, katere ustrezno vsoti prodaje izpolnjuje. — V teh primerih se taksa nalepi samo na originalni račun ali slične listine, ne pa tudi na kopije. Kupec se izroča vedno le originalni računi. Kar se pa tiče vprašanja o taksiranju teh blokov, so v tem pravcu že izdana navodila davčnim upravam, v katerih je predvideno, da za taksiranje ni treba vlagati nikakih prošelj, temveč zadostuje, da se izroče na taksiranje samo bloki. Razen tega morajo davčne uprave po izdanih navodilih taksiranje brez odlašanja izvršiti še istega dne, ko se jim bloki izroče, najkasneje pa naslednjega dne.

2. V hotelskih in gostiteljskih obratih in pri podjetjih za tujski promet, v katerih zavzema obratovanje večji obseg, je poslovanje urejeno tako, da se za vsakega prijavljenega gosta otvori v kartoteki tekoči račun, za katerega se naprej ne more vedeti, koliko bo znašal. Davčni oddelek bo na utemeljeno prošnjo takšnim podjetjem dovolil, da samo podjetje takso na račune, note, poročila in slične listine lepi in obliterira s svojim pečatom. V teh primerih računov itd. ni treba vezati v bloke. Taka podjetja morajo po preteku vsakega meseca, a najkasneje do 10. dne prihodnjega meseca sporočiti davčni upravi, koliko so v teku preteklega meseca izdala računov itd. s takso 50 par in koliko s takso 1 Din. Računi in podobne listine takega podjetja morajo imeti tiskano ali z žigom vtisnjeno firmo podjetja samega. Proti podjetjem, pri katerih bi se čeprav v enem samem primeru ugotovilo, da takse po zakonu niso plačale, se bo kazensko postopalo in razen tega izgubi podjetje pravico, da takso samo lepi in uničuje.

3. Ona podjetja, katera pišejo svoje račune, note, poročila in slična pisma s pisalnim strojem v potrebnem številu izvodov, morejo na utemeljeno prošnjo dobiti od davčnega oddelka dovoljenje, da dajo svoje računovske listine, čeprav niso povezane v bloke, taksirati pri davčni upravi. V izjemnih primerih, v katerih taka podjetja pišejo račune na stroj šele v trenutku same prodaje ali dobave, morejo na utemeljeno prošnjo tudi dobiti dovoljenje od davčnega oddelka, da morejo sama takso lepiti in obliterirati pod pogoji, navedenimi pod točko 2.

Ako se dogaja, da se v posameznih mestih na račune in tem slične listine pobira

tudi občinska taksa, katera se pobira po posebnem, od občine izdanem taksiranem vzorcu, se morejo isti vzorci porabiti tudi za pobiranje državne takse po tar. post. 34 taksne tarife na ta način, da se predlože davčni upravi na taksiranje ne glede na to, ali so vezani v bloke, ali ne.

4. V primerih, v katerih se pred končno prodajo blaga izdajajo dobavni listi, s katerimi se pošlje blago radi izbire na ogled in ki služijo v čisto kontrolne namene podjetja samega, da ima evidenco, katero blago iz skladišča je v prometu, taki dobavni listi ne podlegajo taksi, ker ne predstavljajo prodaje in se šele ob pogojeni prodaji izda račun, ki podlega taksi. Ako bi se pa ugotovilo, da je na podlagi dobavnega lista izvršena prodaja, da pa ni bil izdan taksiran račun, se izvede kazensko postopanje in naloži globa.

5. Opomini za plačilo že dospelih faktur ne podlegajo taksi, ker ne predstavljajo niti terjatve niti dobave, temveč običajno trgovsko korespondenco.

6. Posebna potrdila, odnosno note, ki se izdajajo o plačilu blaga, ki na fakturi ni potrjeno, podlegajo plačilu takse po tar. post. 33 taksne tarife (1/2%). Samo ona plačila, ki se potrjujejo na fakturi sami ob njeni izdaji, ne podlegajo plačilu te takse, temveč se obremenjujejo z računsko takso po tar. post. 34.

7. Bloki, katere morejo podjetja v zmišlu 5. opombe k tar. post. 34 taksne tarife sama naročiti in nabaviti, morejo i po veličini, obliki, tekstu in morebitnih platnicah ustrezati zamisli in želji podjetja.

8. Ako podjetja sama naročajo zase bloke računov s potrebnim številom kopij, morajo biti tudi originalni računi s kopijo skupaj vezani s tem, da se vsaka kopija izrečno označi z besedo »kopija«. Ob priliki taksiranja se taksa pobere samo za originalne račune, ne pa tudi za kopije. Če bi se ugotovilo, da je kako podjetje izdalo kupecu namesto originalnega računa kopijo, se izvede kazensko postopanje radi izdajanja netaksiranih računov.

9. Kakor je iz točk 2. in 3. razvidno v izjemnih primerih blok ne more biti pogoj za taksiranje računov, temveč se v teh primerih morejo z dovoljenjem davčnega oddelka taksirati tudi nevezani računi.

10. Če se za potrošnjo v hotelu začne pisati taksiran račun za 50 par, pa se po zaključnem računu vidi, da račun ni zadosti taksiran in da je treba takso dopolniti na 1 Din, se more tak račun naknadno taksirati. Dopolnjeni kolek se mora še istega dne uničiti s stampilko podjetja samega. V vseh teh primerih mora podjetje po preteku meseca obvestiti davčno upravo, v kolikih primerih je dopolnilo računsko takso z nalepljenjem kolka za 50 par. Pripominja se, da se sme tako postopati samo v izjemnih primerih, kadar se v resnici vsled naglice v računu ni izkazala vsa potrošnja; to pa ne pomeni, da bi se mogli izdajati vedno računi s 50 parami in dopolnjevati s takso 50 par, katero bi nalepilo podjetje in uničilo.

11. Ako bi nekatera podjetja imela še zalogo tiskanih formularjev za izdajanje računov, more davčni oddelek v ta namen, da se ti formularji morejo še porabiti, na posebno prošnjo dovoliti, da se ti računi, čeprav niso povezani v bloke, po davčni upravi taksirajo. Prošnje je vložiti najdalj do 10. maja t. l. na davčni oddelek in je v nji navesti, kakšno število takih računov žele podjetja, da se taksira. Po 10. maju t. l. se take prošnje ne bodo upoštevale. Enako se naj v istem roku postopa tudi v primeru, ako imajo gotova podjetja netaksirane bloke s kopijami na zalogo.

12. Ako se fakturi, za katero je taksa plačana, kot sestavni del doda še izkaz težine, se na tak izkaz, ki predstavlja samo specifikacijo blaga po vrstah, zavoju in težini, ne pobira računska taksa.

ŠTEVILKE VELIKEGA PODJETJA

Iz zadnje bilance I. G. Farben navajajo časopisi te številke: Število uslužbencev se je povečalo za 15%, plača pa le za 2%. Vseh uslužbencev je bilo koncem l. 1932 97.405, plače so znašale 173 milijonov mark, za socialne dajatve pa je plačalo podjetje 10.390.000. Koncem leta 1933. pa je bilo že 112.571 nameščenec, plače pa so znašale 176 milijonov, dočim so se socialne dajatve celo znižale za 20.000 mark.

Adria prašek je boljši

Vinarski kongres v Mariboru

Ob priliki rednega letnega občnega zbora Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, ki bo dne 26. maja, bo v nedeljo, dne 27. maja VI. vinarski kongres s tem dnevnim redom: **Obnova vinogradov.** Poroča Fran Gombač, višji kletarski nadzornik v p. v Ljubljani za bivši kranjski in Jakob Znidarič, sreski kmetijski referent v Ljutomeru za bivši štajerski del Dravske banovine. — **Vprašanje pridelovanja in prodaje namiznega grozdja.** Poroča ing. Fran Lukman, inšpektor ministrstva za kmetijstvo v Beogradu. — **Svetovni in domači vinski trg.** Poroča Lovro Petovar, nar. poslanec v Ivanj-kovcih. — **Zatiranje trsnih škodljivcev.** Poroča Fran Vojsk, profesor banovinske vinarke in sadjarske šole v Mariboru. — **Resolucija.**

Adria prašek je boljši

BATA SE SIRI

V Borovu gradi Bata razen 50 stanovanjskih hiš za svoje nameščenice še novo tvornico za gumijaste izdelke.

Ker je Holandska v zaščito svoje domače industrije čevljev uvoz tujih čevljev kontingentirala, je bil vsled tega zlasti prizadet Bata. Da si zopet pridobi holandski trg, je sedaj Bata zgradil svojo tvornico v kraju Best v severno-brabantski provinci Nizozemske.

PESIMIZEM ČESKOSLOVASKIH TEKSTILCEV

Na seji glavnega odbora Tekstilnega društva je izjavil tajnik društva, da devalvacija českoslov. krone ni zboljšala tekstilnega izvoza. Ta nazaduje še naprej. Devalvacija da je samo podražila uvoz in s tem zmanjšala izvozne možnosti v državi, s katerimi ima českoslovaška klirinška dogovore. V prvih dveh mesecih l. 1934. je padel uvoz iz Jugoslavije za 12 milijonov Kč, uvoz iz Rumunije pa za 5 milijonov Kč. S tem se poveča aktivni saldo českoslovaške v Jugoslaviji na več ko 130 milijonov čl. kron, v Rumuniji pa na 87 milijonov Kč. Treba bi bilo znižati uvozne pristojbine za blago iz Jugoslavije in Rumunije, ker bi šele potem bil mogoč izvoz českoslovaškega tekstilnega blaga v ti državi, ki sprejemata 60% tega izvoza.

Razstave in sejmi

Propagandne zaklopne znamke za XIV. Ljubljanski spomladanski velesejem so izšle. Na razpolago so s slovenskim, srbohrvatskim (latinica in cirilica), nemškim ali francoskim napisom, v lični in okusni izvedbi. Uprava Ljubljanskega velesejma dostavlja p. n. tvrdkam na željo znamke brezplačno na razpolago in prosi, da z nje opremljajo vse svoje poštno pošiljke. Poštna uprava je uporabo teh znamk dovolila.

Skupna ekskurzija naših gospodarstvenikov na milanski velesejem je bila vsled premajhnega števila prijav odpovedana.

Adria prašek je boljši

MEDNARODNA CARINSKA KONFERENCA PROTI JAPONSKEMU DUMPINGU

Razširjeni odbor Mednarodnega združenja za volno je določil dnevni red za konferenco, ki bo v dneh od 18. do 20. junija v Rimu. Na iniciativo Anglije, Francije, Italije in Českoslovaške bo konferenca zlasti razpravljala o japonskem dumpingu, ki ga bo skušala s povišanjem carin omejiti.

PRORAČUNI AVSTRIJSKIH DEŽEL

so določeni za l. 1934. takole:

	Izdatki	dohodki
	v milijonih šilingov	
Nižja Avstrija	82,0	81,4
Gor. Avstrija	46,7	45,5
Solnograška	18,3	18,1
Štajerska	61,0	55,5
Koroška	22,8	20,8
Tirolska	19,8	19,7
Predarlška	8,1	8,1
Gradiščanska	12,9	12,6
Dunaj	326,0	281,0

Po svetu

Nj. Vel. kralj je sprejel v avdienci zagrebškega nadškofa dr. Bauerja.

Zunanjega ministra Jevtića je odlikoval Nj. Vel. kralj z redom Belega orla I. stopnje.

12 oficirjev in 8 civilistov je aretirala rumunska policija, ker so pripravljali zaroto ter hoteli proglasiti diktaturo. Nameravali so tudi atentat na gospo Lupescu in vso vladu.

Bivša ministrska predsednika Vajda Vocevod in maršal Avarescu sta vstopila v Železno gardo.

Vsled neznosnega terorja makedonstvujuših so začeli Pomaki (mohamedanski Bolgari) trumoma zapuščati Bolgarsko. Navadno odhajajo po noči skrivaj čez mejo. Pri nekem takim poizkusu je bilo 12 Pomakov ubitih.

Voditelj Slovakov, prelat Hlinka, je izjavil v nekem pismu, da Slovaki z ogorčenjem odklanjajo vsako misel na revizijo mej, ki je mogoča le z vojno. Ne bodo pa se Madjari v tem primeru borili le s Slovaki, temveč tudi z vsemi njihovimi zavezniki.

Pogajanja za vstop Hlinkove Slovaške ljudske stranke v českoslovaško vladu potekajo ugodno.

Nemški poslanik v Pragi se je pritožil, ker so na praški mednarodni razstavi karikatur presilno karikirani sedanji nemški voditelji in ker da se s tem hujska proti Nemčiji. Na razstavi so razstavljene tudi karikature državnikov iz drugih držav, a od teh se ni pritožil noben poslanik.

Mussolini je v interviewu poročevalki »New York Times« izjavil, da je Italija odločno za mir, ker ji je potreben. Zemljevid Evrope pa je treba nekaj spremeniti in čeprav z vojno.

Bivši ameriški zunanji minister Stimson se je v svojem predavanju na univerzi v Princetonu izjavil za vstop Združenih držav Sev. Amerike v Društvo narodov.

Nemška vlada je v svojem odgovoru na angleško demaršo odgovorila, da povečanih kreditov za vojsko in mornarico še ni porabila, temveč da čaka na sklenitev razorožitvene konvencije. Določeni krediti so pripravljeni le za primer sporazuma v razorožitvenem vprašanju.

Nemški odgovor ni zadovoljil angleške javnosti in Henderson je izjavil, da je novo nemško oboroževanje zelo poostrišlo razpoloženje v krogih razorožitvene konference. Kljub temu pa upa Henderson na uspeh konference.

Italija je znižala vsem uradnikom in drž. nameščencem plače za 6 do 12 odstotkov, ker da se je povečala notranja nakupna moč lire. Dejansko pa se je znižanje plač izvršilo zaradi velikega in konstantnega deficita v italijanskem proračunu. Obenem je odredila italijanska vlada znižanje nekaterih živil in stanovanjskih najemnin.

Samski davek je zvišala italijanska vlada za polovico.

Nemška vlada je v svojem novem predlogu o upravnih razdelitvi Nemčije tudi že razdelila Avstrijo. Po tem predlogu bi imela Nemčija 14 pokrajin. Od avstrijskih dežel naj bi pripadla Predarlška Švabski, Tirolska in Solnograška Bavarski, druge dežele pa naj bi tvorile Avstrijo. Pričakuje se Dollfussov protest proti tej razdelitvi.

Nad 600 časopisov je prenehalo izhajati v Nemčiji vsled narodno-socialističnega izenačenja časopisov.

Nemčija je v februarju kupila v Braziliji 96.000 ton cirkonovega jekla, ki se uporablja za izdelavo topovskih cevi. Je to prvič po l. 1914., da je Nemčija kupila v Braziliji to jeklo.

Avstrijski parlament je sklican za 27. april, da da vladnim zasilnim odredbam zakoniti videz. Nadalje naj bi ratificiral konkordat z Vatikanom in izglasoval vladi pooblastilni zakon za revizijo ustave.

Med štajerskimi hajmverovci se opaža močno gibanje za sporazum s hitlerjevci. Vsi člani Landbunda so prestopili k narodnim socialistom.

Pri guvernerskih volitvah v državi Illinois so zmagali z veliko večino demokrati in je s tem prebivalstvo te nekdanje republikanske države izreklo svoje zaupanje Rooseveltu.

Trockega je našla pariška policija v Fontainebleauu, kamor se je Trocki na tihem preselil, da organizira četrtko internacionalno.

Japonski vojni minister je odstopil, ker je bil njegov brat obsojen vsled neke do-bave državi. Drugod po svetu žal niso tako strogih nazorov.

Denarstvo

RAZMERJE MED ANGLEŠKIMI IN AMERIŠKIMI BANKAMI

Po statistiki California banke so znašali l. 1933 depoziti pri 150 anglo-ameriških bankah 39.776 milijonov dolarjev. Od tega je odpadlo na 62 angleških bank 20.677, na 88 ameriških pa 19.099 milijonov dolarjev. Leta 1928., pred izbruhom svetovne gospodarske krize so imele vse te banke skupno za 41.145 milijonov dolarjev depozitov. Od te vsote pa je tedaj odpadlo na 92 ameriških bank 22.149, na 58 angleških pa 18.996 milijonov dolarjev. Najnovejša statistika za l. 1933. dokazuje, da londonske banke znova vodijo in da šele za petimi angleškimi velebankami prihajajo ameriške.

*

Obrestna mera zastavljalnic je v Dravski banovini po odredbi bana določena na največ 7%, za rezijske pa smejo zastavljalnice zahtevati največ 2%.

Konkurz je odprt o imovini Rusko-slovenske banke, d. d. v Beogradu.

Banca Commerciale Italiana v Milanu je imela dne 31. marca svojo letno skupščino. V poročilu uprave se pravi, da so se na novo precenila aktiva banke in da so se vsled tega znižale rezerve za 440 milijonov lir na 140 milijonov. Čisto premoženje banke znaša 840 milijonov, tujih sredstev pa ima banka 7-8 milijard lir. Čisti dobiček banke znaša 424 milijonov lir in bo banka izplačala za leto 1930. 50 odstotno dividendo.

Italijanska vlada demantira, da bi iskala na Nizozemskem posojilo v višini 100 milijonov holandskih goldinarjev.

Francoski notranji drž. dolgovi znašajo 302 milijardi frankov, od teh je bilo letečih 54-3, kratko in srednjeročnih 19 milijard, ostanek pa dolgoročnih.

Po izkazu Angleške banke z dne 4. IV. se je povečal obtok bankovcev za 304 na 381-8 milijonov funtov, zlata podloga pa znaša 192-09 milijonov funtov.

Zunanja trgovina

IZVOZ KROMPIRJA V ČEŠKOSLOVAŠKO

Češkoslovaško kmetijsko ministrstvo je z odlokom od 17. marca dovolilo v letu 1934. uvoz krompirja v Češkoslovaško iz naše kraljevine, Italije in Madjarske, ker so te države izpolnile pogoje § 10. odstavka 4. naredbe češkoslovaške vlade od 17. julija 1925. Uvoz krompirja iz Holandije, Nemčije, Poljske in Avstrije v Češkoslovaško se dovoli samo v konkretnih utemeljenih primerih po posebni odobritvi češkoslovaškega ministrstva za kmetijstvo v sporazumu z ministrom za trgovino.

POGAJANJA MED JAPONSKIMI IN ANGLEŠKIMI INDUSTRIALCI

Kakor smo pred kratkim poročali, so se pričela med japonsko in angleško bombazno industrijo pogajanja za razdelitev svetovnega trga. Najnovejše vesti govore o prekinitvi pogajanj, in sicer so se dogovori razbili zaradi japonske zahteve, naj se razdeli angleški trg. Za svet. trg se torej več ne pogajajo. Angleški listi pričakujejo, da prevzame vlada nadaljnja pogajanja, ker sta bombazna trgovina in produkcija vprašanje narodnega obstanka.

*

Trgovinska pogodba na podlagi klavzule o največji ugodnosti je bila podpisana med Češkoslovaško in Albanijo. Plačilni sporazum bo sklenjen med obema državama kasneje.

Cene jeklu in železu so se dvignile v USA po letu 1932. Tudi avtomobilska industrija je povišala cene.

Med Madjarsko in Francijo je bil sklenjen nov klirinški dogovor, ki omogoča madjarski izvoz v Francijo.

Na glavni skupščini delniške družbe Georg Schicht je bilo sklenjeno, da se izplača tudi letos 8 odstotna dividenda od delniške glavnice 140 milijonov Kč.

Pota inflacije

(Po predavanju hon. univ. prof. Böhma v »Soči« 14. aprila)

Agilni odbor društva »Soča« skuša obravnavati pred svojim članstvom vsa aktualna vprašanja, med drugimi tudi gospodarska, ki so v naši dobi najvažnejša. Na dobro obiskanem večeru v dvorani pri Levu je v soboto predaval hon. univ. prof. L. Böhma o pojavi inflacije, njenem razvoju in stiku z drugimi gospodarskimi vprašanji, posebno z nje vzroki in njenim imenom. Ker je bilo predavanje zanimivo posebno za trgovstvo, posnemamo tu na kratko vsebino.

V bistvu je inflacija vsako preplavljenje trga z nekritimi novci. Pravi izraz je stvarjanje denarja, litogeneza, dočim je izraz inflacija nastal za secesijskih vojn v Sev. Ameriki. Države za kritje tudi krivo tvorijo denar na razne načine, kadar ne dobe kovine.

Prva metalna inflacija je nastala že v dobi Aleksandra Vel., ki je vzel veliki zaklad v Perziji. Doba je imela že tudi prvega velikega defraudanta Harpalosa.

Nastala je nadnormalna množina denarja. Gospodarstvo je prešlo iz naturalnega v denarno. V srednjem veku se je preobrazilo nazaj v naturalno, vladala je deflacija ali pravilno — restrikcija. Denar je šel v Orient. Narast prebivalstva pa povzročala kupovanje in potrebo denarja. Denar je predmet posredovalec. Pravi denar ima državni pečat.

Druga inflacija je nastala, ko je Kolumb prinesel zlato in je Evropo preplaval španski denar. Spremljala jo je strašna draginja, kakor vsako inflacijo: tako l. 1848. v Kaliforniji in v Avstraliji, ko so odkrili zlata ležišča. Evropa je takrat potrebovala do novega censkega stanja nad 200 let.

Tretja inflacija je bila manj katastrofalna. Posrečila se je hitra razdelitev zlata in srebra, pa tudi množina dobrin se je povečala. Otvoritev zlatih rudnikov v Južni Afriki in Aljaski pa je tam vendar povzročila največjo draginjo.

Papirni denar so pričeli delati v 18. stoletju brez kovinske podlage, zanj je jamčilo imetje cerkva itd. V vseh vojnah so države delale denar. Avstrija je bila posebno imenitna, uvedla je pa l. 1811. nato deflacijo v razmerju 1:5 (Staatsnoten).

Razlikovati je čim strože pravi denar in nepravi, prvi s prisilnim tečajem, drugi kot bankovec. V Avstriji je srebrna valuta po padcu srebra padla do razmerja 1:50.

Dobava prodaja

Uprava bolnišnice za duševne boleznine na Studencu pri Ljubljani razpisuje dobavo 100 železnih postelj za bolnike, 400 m blaga za žimnice, 1200 kg morske trave (afrika extrissima). Ponudbe je vložiti do 28. aprila na upravo bolnišnice.

Začasna drž. uprava razlaščenih veleposestniških gozdov v Ljubljani razpisuje potem javne pismene ofertne licitacije v raznih revirjih: 1. šumske uprave razlaščenih gozdov v Kočevju: hlode na panju od 7750 bukovih stebel, 12.080 jelovih stebel, 2. v revirjih šumske uprave v Straži pri Novem mestu: 2835 bukovih hlobov na panju, 1185 m³ jelovih hlobov na panju in okoli 1800 prn bukovih odpadkov za napravo drv in oglja. Na posebnih tiskovinah pisane ponudbe je vložiti najkasneje do 5. maja do 11. ure pri začasni upravi razlaščenih veleposestniških gozdov v Ljubljani, Stari trg 34, kjer se dobe tudi vse podrobne informacije.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 25. aprila ponudbe o dobavi zakovic, matičnih vijakov, matic ter o dobavi 1 centrifugalne sesalke.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 26. aprila ponudbe o dobavi 10.000 kg portland-cementa, raznega električnega

Potem se je uvedlo zlato in bimetalna valuta. Tendence je pa k zlati stabilni podlagi. Vrednost zlata se ni znatno alterirala do vojne, ki je potrebovala: denar, denar in denar. Ob začetku svetovne vojne je zlati denar izginil. Zato ga je vsaka država naredila in je sledila bilijonska inflacija (Nemčija). Razmere ob inflaciji so: 1. denar je slabši, 2. blaga je manj, drugi pa zahtevajo zlato. Tujci žive. Nastajajo razen bede verižništvo, razprodaje, rentniki izgube vse, dolžniki so na dobrem.

Važnost inflacije je v tem, da se tiče vseh. Sedanji položaj po razrušenju svetovnih valut postavlja znova zahtevo po inflaciji, toda tudi odgovornost in sovraštvo za takšen obrat. Borba še ni odločena, toda vsekakor se mora odločiti proti inflaciji. Kupovalna moč, denarstvo, cene, kontrakcija, restitucija so važni pojmi, ki so spojeni z njo. Potreba gospodarstva in državnega gospodarstva po denarju je trajna in išče ravnotežja. Izdatki rastejo. Med dohodki pa so najboljše domača posojila.

To pa je vprašanje zaupanja in ljubezni do države. L. 1871. so Francozi morali plačati Nemcem 5 milijard zlatov. Podpisali pa so posojila za 17 krat 5 milijard. Plačali so končno Nemcem 217 milijonov!

V našem času je šel denar ven, zaradi krize zaupanja. Država mora zatreti vsako inflacijo, zato pa zmanjšati izdatke na minimum, vse krive dohodke uničiti, nobenega nepotrebnega zneska ven pošiljati. Nujna je avtarkija. Tembolj, ko nihče ne kupi od nas in prijatelji najmanj. Pregovor pravi: dober denar izgine, slab ostane. Kolikor več imamo na trgu iste stvari pri istem številu kupovalcev in isti kupni moči, tem manj bo ta stvar vredna. Država mora doseči ravnotežje brez privatnih ozirrov, le v dobrobit države, potem se bo začelo dvigati zaupanje, saj je treba le da se valuta stabilizira. Od tega problema je odvisna odstranitev svetovne krize.

Predavatelj je s svojim znanim strokovnim gledanjem svetovnega denarnega problema popoln svoje predavanje z izbranimi primeri in duhoviti opazkami.

Njegova izvajanja se, kakor vidimo, strinjajo z izvajanjem dr. Gregorina v senatu, ki smo jih objavili v našem listu.

Občinstvo se je predavatelju zahvalilo z odobravanjem za njegova globokoumna izvajanja.

materijala, zakovic, vžigalnikov, vazelina za kopita, stauferjevih mazalic, žičnikov, lopat, vil in raznega orodja.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 26. aprila ponudbe o dobavi raznega pisarniškega materiala. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklepala dne 18. aprila javna ustmena pogodba za dobavo 10 tisoč kg jedilnega olja, dne 19. aprila za dobavo 1 ognjegasne črpalke. — Dne 26. aprila pa pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu za dobavo ca 16 tisoč kg petroleja. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Dobava drv. Pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklepala dne 21. aprila javna ustmena pogodba za dobavo 4250 m³ drv. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 26. aprila ponudbe o dobavi 50 kg žice.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 25. aprila ponudbe o dobavi 1500 kg turbinskega olja, 1000 klingerit tesnilk, 140 drogov kotnega železa, 2000 kg okroglega železa, 500 m svinčenega kabla in raznega električnega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema

do 26. aprila ponudbe o dobavi 40 m³ hrastovega lesa, 20 verig za konje, 30 železnih flanš ter raznega električnega materiala.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 28. aprila ponudbe o dobavi 1000 kg cilindrskega olja.

Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema do 28. aprila ponudbe o dobavi šamotne opeke.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 25. aprila ponudbe o dobavi 2000 nabojev za flobert, 1000 nabojev za lovsko puško in 2000 glinastih nabojev za vežbanje v streljanju; do 12. maja pa o dobavi 15.000 kg ricinovega olja.

Dne 23. aprila bo pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 11.930 m³ drv.

Dne 23. aprila bo pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija za dobavo 6715 ton premoga, dne 25. aprila pa za dobavo mesa, kruha, drv in premoga.

Zakup pravice kopanja barita se odda na licitaciji dne 24. aprila pri kr. direkciji šum v Zagrebu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Instalacija vodovoda se odda potom direktne pogodbe dne 20. aprila pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani (inženjerski oddelek). Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Zakup kolodvorske restavracije na postaji Maribor gl. kol. se odda potom pismenih ponudb, katere je vložiti pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani do 23. aprila 1934. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Dne 24. aprila bo pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju licitacija za dobavo 8500 kg petroleja; dne 25. aprila pa za dobavo 10 kg barve za žigosanje mesa.

Prodaja lesa bo potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 30. aprila pri Direkciji šum v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Prodaja večje količine sortirane volne. Savez stočarskih selekcijskih zadruga v Skoplju proda v mesecu aprilu odnosno maju tekočega leta večje količine bele in črne sortirane volne ovc od svojih združnikov. Volna se prodaja franko skladišče Skoplje, a se ta pogoj na željo kupca tudi izpremeni. Vsi interesi za nakup naj se obrnejo neposredno na savez, ki jim na željo pošlje tudi vzorce ponujene volne.

Že v 24 urah

barya, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

VPRAŠANJE O PETROLEJU V ANGLIJI

Časniki poročajo o ogromnih najdiščih petroleja v Angliji. Novejši podatki so pa že skromnejši in se zdi, da je vsa senzacija nastala pomotoma. Vlada je namreč predložila zakon, ki daje državi lastništvo nad vsem mineralnim oljem, kolikor bi se poslej odkrila njega najdišča. Doslej pa niso še našli večjih ležišč, razen v Sussexu, in še tu ne dovolj, da bi se delo izplačalo. Isto velja za vsa najdišča iz zadnjih 14 let. Edino vrelec iz l. 1919., izkopen na posestvu vojvode Devonshirskega pri Chesterfieldu daje dovolj za eksploatacijo. Vprašanje je torej, ali tiči za novim zakonom načrt za obširnejše iskanje petroleja ali samo želja, da se pospeši privatna iniciativa. Ni pa resnica, da so takšna ležišča že odkrili.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odličan in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolje izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudi tujim uvoznikom čim bolj uporaben ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzancih, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvozno pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudbeni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporočil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Priporočamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tvrdk.

Les in lesni izdelki:

264 — Hamburg — sodi za vino in pivo;
265 — Catania — zastopnik za jelovino, bukov, javorov in orehov gradbeni les.

Razni deželni proizvodi in zdravilne rastline:

216 — Berlin — sadje in povrtnina;
267 — Warszawa — peške od mandljev;

268 — Curih — proso, ječmen in sirek;
269 — Gouda (Holandija) — konoplja;
270 — Praga — korusa;
271 — Köln — zastopnik za razna žganja;
272 — Dunaj — olivno in sezamovo olje, neoluščen riž;

Živina, živinski izdelki in podobno:

273 — Gdansk — jelenova koža;
274 — Praga — sladkovodni raki;
275 — Miedzyrzec (Poljska) — svinjske ščetine;
276 — Marseille — kozja dlaka;
277 — Berlin — kože od merimo ovc;
278 — Valencia — zastopnik za jajca.

Rudarstvo:

279 — Dunaj — hromova in manganova ruda;
280 — Dunaj — magnezit in dolomit.

Razni industrijski predmeti:

281 — Bulawayo — kalcium cianid (KCN);
282 — Dunaj — risarski žeblički in sponke;
283 — Amsterdam — blago za ovratnike;
284 — Berlin — verige za ladje, pse, krave itd. za izvoz v Indijo.

Razno:

285 — Solun — protje za izdelavo košev. (Vsa podrobna pojasnila daje komercialni oddelek Zavoda, tel. št. 29-4-06.)

Vabilo!

Združenje trgovcev za srez Logatec ima

redno letno glavno skupščino

v nedeljo, dne 22. aprila 1934.
ob 15. uri popoldne v Cerknici v hotelu Žumer.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo predsednika.
3. Računski zaključek za leto 1933.
4. Proračun za leto 1934.
5. Poročilo nadzornega odbora.
6. Sprememba pravil.
7. Volitev 3 delegatov za občni zbor Zveze.
8. Samostojni predlogi.
9. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri glavna skupščina ne bo sklepna, se vrši ista uro pozneje ob vsakem številu članov. Samostojni predlogi se morajo predložiti upravi najmanj 3 dni pred skupščino. Računski zaključek za leto 1933. in proračun za leto 1934. se je poslal vsem članom združenja, oziroma je na vpogled v njegovi pisarni. (Cl. 361. o. z.)

Obvezna je udeležba za vse člane sodnega okraja Cerknica, želeži je pa, da se skupščine udeležijo tudi člani sodnega okraja Lož in Logatec.

Združenje trgovcev za srez Logatec, Nova vas pri Rakeku.

Predsednik: Tajnik:

Stanko Lenarčič s. r. M. Kotnikova s. r.

ZUNANJA TRGOVINA SIAMA

Poročilo angleškega generalnega konzula v Bangkoku o ekonomskem položaju Siama ob koncu 1933 ugotavlja, da je bilo leto zadovoljivo. Denarne negotovosti in težkoče zunanje trgovine so premagane s trajnim izvozom zlata in zlatih okraskov. Valuta tiktola (srebrni denar vreden približno 4 zl. fr.) je ustaljena. Uvoz je dosegel vrednost 89.500.000 tikelov, in sicer iz Britanskega imperija 24.400.000, Kitajske 17.150.000, Nizozemske Indije 14 milijonov 300 tisoč in iz Japonske 12.850.000.

Uvoz bombaža je bil za 3.300.000 tikelov večji ko prejšnje leto (14 milijonov), največji iz Japonske (67 mil.), iz Angl. unije pa 2.530.000.

Razno

Dvajsetletnico velikega dogodka, ko so prvi rekruti iz novoosvojenih krajev vstopili v srbsko vojsko, je proslavila vsa Južna Srbija v soboto in nedeljo na slovesen in mogočen način. Višek proslave je bila svečana prisega Južne Srbije, da ostane vedno zvesta Jugoslaviji. Skopskih slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki iz vseh drugih banovin.

Evgen Demetrovič, bivši glavni urednik »Morgenblatta« in solastnik »Jug. Lloyd« ter znani gospodarski pisatelj je nenadoma umrl v Zagrebu v starosti 52 let.

Prometni minister je ob svojem zadnjem bivanju na Sušaku obljubil, da bo sušaško pristanišče v kratkem popravljeno in urejeno.

Dovoljenja za nastavitve tujca daje končno veljavno minister za socialno politiko in proti njegovim odločbam ni možna pritožba na državni svet, kakor je ta pred kratkim razsodil.

Ker je dala avstrijska vlada potrebna jamstva, se uvedejo zopet direktni vagoni za potniški promet med Jugoslavijo in Avstrijo.

Direktna letalska zveza se otvori med Prago in Splitom in bo mogoče priti iz Prage v Split v 6 in pol urah.

Razstava živine je bila v nedeljo odprta v Novem Sadu. Razstavljenih je bilo 320 bikov, 80 junic in krav, 600 plemenskih svinj in prešičev, 50 žrebcev in mnogo perutnine. — Razstava je dokazala odlično višino naše živinoreje. Razstavo je obiskala tudi večja skupina bolgarskih kmetovalcev.

Posebno število o bolgarskem gospodarstvu je izdal »Poljeprivredni glasnik« ob priliki novosadske živinske razstave. Posebna anketa je ugotovila, da so bili delavci pri gozdnem podjetju »Jugoslovanska destilacija lesa, d. d. v Tesliću« oškodovani za 3.300.000 Din. Krivda pada na direktorja Eisenstätterja.

Proračun Osijeka je letos povečan za več ko dva milijona Din in bo vsled tega potrebna 100odstotna občinska doklada.

Na skupščini zasebnih nameštencev v Beogradu se je konstatiralo, da je 60% zasebnih nameštencev bolnih za jetiko, 40 odstotkov njih zakonov pa je brez otrok.

Štev. 3911/II.

NABAVA

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 25. aprila 1934. dobavo 500 m svinčenega kabla za Prometno upravo v Zabukovci. Pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 12. aprila 1934.

Na področju zagrebske obrtniške zbornice je bilo v marcu na novo prijavljenih 94 obrtov, odjavljenih 76, začasno ustavljenih 8, pri 61 pa so bile prijavljene spremembe.

Banska uprava Dunavske banovine je izdala odlok, da trgovci z vinom ne smejo sami izdelovati sodov.

Pogozdovanje Heregovine lepo napreduje in je bilo v mostarskem okraju letos zasajenih okoli 60.000 borovih drevesc.

Nova solarna v Ulešuju bo skoraj gotova in se bo v njej pridobivalo 50.000 ton soli na leto, da nam ne bo več treba uvažati soli iz tujine.

Sedem jaje za en dinar prodajajo kmetje na trgu v Derventi.

V Trstu se vedno močnejše opaža bela kuga. Tako je bilo v l. 1930. 3.994 porodov in 3.410 smrtnih primerov, l. 1931. je bilo rojenih 3.661, umrlo pa 3.375 Tržačanov, l. 1932. je bilo porodov 3.355, smrti pa 3.580 in l. 1933. je padlo število porodov že na 3.265, smrtni primeri pa na 3.222.

Budimpeštanski gostilničarji so sklenili, da dajo od 1. maja dalje vsakemu gostu k večerji in h kosilu zastoj 2 deci vina.

Na Češkoslovaškem so hoteli sanirati gledališča s povišanjem pristojbine za radio-aparate. Poštno ministrstvo pa je ta predlog odbilo.

Število brezposelnih na Češkoslovaškem je znašalo koncem marca 1934 785.000 napram 877.000 koncem marca 1933 in 844.200 koncem februarja 1934.

Vdova konstrukterja vojaške puške sistema Mannlicher je izvršila na Dunaju vsled bede samomor.

Deficit švicarskega proračuna znaša 69 milijonov švic. frankov.

Gora se je utrgala pri Grendoni v ital. provinci Alessandria. Pet hiš je bilo zasutih, 10 ljudi pa mrtvih.

Velikanski požar je uničil mline velikega italijanskega industrialca Puglinia v Sao Paulu v Braziliji. Škoda znaša 10 milijonov lir. Več uradnikov in delavcev je izgubilo pri požaru življenje.

Velika zlata ležišča, baje najbogatejša na svetu, je odkrila v Abesiniji neka francoska družba.

Islandska vlada namerava izkoristiti gejzirje za ogrevanje hiš. V vsako hišo bo napeljana voda gejzirjev, ki ima do 92° C toplote.

OBČNI ZBORI

Tovarna verig d. d. v Lescah pri Bledu ima XII. redni občni zbor dne 30. aprila ob 11. v sejni dvorani Ljubljanske kreditne banke.

Izredni občni zbor Bela-Motniške premo-gokopne družbe v Celju bo dne 13. maja ob 15. v pisarni družbe v Celju, Kralja Petra cesta 29/I. Na občnem zboru se bo sklepalo tudi o razširjenju obrata.

Na dan 10. aprila sklicani redni občni zbor Pražarne in kemične tvornice, d. d. v Celju se preloži na dan 25. maja ob 11. v prostorih Prometnega zavoda za premog v Ljubljani.

Javno skladišče in prevozna družba, d. d. v Celju ima redni letni občni zbor dne 23. aprila ob 15. v pisarni Dušana Zanggerja v Celju, Gosposka ulica 1, I.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani ima redni občni zbor dne 15. maja ob 13 in pol v poslovnih prostorih v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Petovia, usnjarska industrija, d. d. ima XIII. redni občni zbor dne 28. aprila ob 11. uri v pisarniških prostorih na sedežu svojega podjetja na Bregu pri Ptuj.

Štev. 3832/II.

NABAVA

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje za na dan 25. aprila 1934. nabavo 1500 kg turbinskega olja. Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 11. aprila 1934.

Iržna poročila

Italijanski trg

Po »Glasniku zavoda za pospeševanje zunanje trgovine« se je položaj na italijanskem žitnem trgu zelo popravil. Cene vseh pridelkov so narasle, da se je dvignila koncem marca cena pšenice povprečno za 1 liro na stot in notira sedaj pšenica od 88—89 lir za kvintal. Ni se pa poboljšal trg z moko

in niti ne zaradi velikonočnih praznikov. Znatno hausse pa kaže trg z otrobi ter je cena povprečno narasla za 2 liri, da notirajo otrobi v Milanu od 36—38 lir za stot.

Povpraševanje po korusi je zelo veliko in cene so v dvigu. Tečaji so se dvignili za 1 liro in notira sedaj korusa od 55—56 lir za q. Cena prosa je narasla od 49—51 na 52—54 lir za q. Druge cene so ostale neizpremenjene.

Letos pa je izostala običajna hausse na jajčnem trgu. Ponudba je bila prevelika in vsi poizkusi, da bi se cene dvignile, so bili zaman. Povprečna cena 235 lir je ostala v sev. Italiji neizpremenjena, dočim je prejšnji teden padla na 231. V južni Italiji je položaj nekoliko boljši, v Rimu se je cena dvignila celo za 10 lir. Jajca z Balkana so notirala v Rimu od 220—225 lir za 1000 jajc.

ITALIJANSKA TRGOVINA Z JAJCI

Po ravnokar objavljenih podatkih je Italija uvozila te količine jajc (stotov):

	1933	1932	1931
Skupno	87.827	349.891	246.389

Od tega:			
iz Jugoslavije	22.364	67.874	89.768
iz Poljske	26.848	80.288	27.921
iz Turčije	12.529	108.955	88.986
iz Bolgarske	6.420	27.423	1.703
iz Egipta	4.365	26.239	11.342
iz Belgije	423	23.735	1.145
iz Albanije	3.140	5.598	10.651

Izvozila pa je:

	1933	1932	1931
v Nemčijo	3.830	17.422	49.446
v Švico	5.889	19.717	32.537
v Španijo	—	710	927
v Anglijo	1	—	1.701
v Argentino	—	60	950

skupno 9.964 38.730 89.949

MARIBORSKI ŽIVINSKI TRG

Na trg z dne 10. 4. je bilo prignanih: 15 konj, 16 bikov, 112 volov, 346 krav in 9 telet, skupaj 498 glav živine.

Povprečne cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3— do Din 4—, poldebili voli 2— do 2-50, plemenski voli 2— do 3-50, biki za klanje 3— do 3-50, klavne krave debele 3— do 3-50, plemenske krave 1-50 do 2-50, krave za klobasarje 1-50 do 2—, molzne krave 2— do 2-50, breje krave 2— do 2-50, mlada živina 3-25 do 4—, teleta Din 4-50 do 5—. — Prodanih je bilo 304 glav le domačim kupcem.

Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8— do 10—, II. 6— do 8—. meso od bikov, krav, telic 4— do 6—, telečje meso I. vrste 10— do 14—, II. 8— do 10—, svinjsko meso sveže 10— do 16—.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 18. aprila: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Komorna glasba, Radijski kvintet — 18.30: Radijski orkester — 19.00: O verstvih (France Tersegla) — 19.30: Literarna ura: Interview z Lud. Mrzelom — 20.05: Prenos iz Dunaja: IX. simfonija od Beethovna — V odmoru: Čas in poročila.

Četrtek, dne 19. aprila: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: O človeku (dr. Božo Škerlj) — 18.30: Srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel) — 19.00: Plošče po željah — 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 20.00: Vokalni dueti: ga. Šuštarjeva in g. Brandsteter — 20.30: Orgelski koncert izvaja p. dr. Gotfrid Ploj, vmesne solospesve poje gđ. Laharnarjeva — 21.15: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Torek, dne 17. aprila: Zaprt.

Sreda, dne 18. aprila: Beograd nekdanj in sedaj. Red Sreda.

Četrtek, dne 19. aprila: Zaprt.

Petek, dne 20. aprila: Gospoda Glembajevi. Izven.

Opera, začetek ob 20.

Torek, dne 17. aprila: Libuša. Izven.

Sreda, dne 18. aprila: Ples v Savoju. — Red A.

Četrtek, dne 19. aprila: Viljem Tell. — Red B.

Petek, dne 20. aprila ob 20.: Ljudski simfončni koncert skladb Antonina Dvořáka v Unionu. Izven. Znižane cene.